

J.A. Ojelmus

Pitkä matka elämään

Romaani

*Pitkä
matka elämään*

Ojelmus

*Pitkä matka
elämään*

© 2016 Ojelmus

Kustantaja: BoD – Books on Demand,
Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand,
Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-330-388-1

Omistettu A:lle

Lukijalle

Olen Onni ja fiktiivinen hahmo, ja minulla on sinulle kerrottavana tarina elämästäni, ja koska kirjan alussa koko maailmani näyttäytyy pelkästään synkeänä, on minulla hyvä syy hieman valaista aluksi koko tarinaa ja sen taustoja ja kertoa myös siitä, miksi olen antanut luettavaksesi tämän kaiken enkä pitänyt sitä omana tietonani.

Toivon sinun tavoittavan jotain siitä muutoksesta, minkä minulle sai aikaan lähtö yksinäisyyden loukosta ihmisten pariin. Ymmärrän hyvin, ettei se resepti toimi kaikille enkä halua asettaa sinulle siinä suoritus-paineita sen enempää itsesi kuin kärsivän tut-tusi suhteen.

Joka tapauksessa minulle kävi niin, että monien toivottoman synkkien vuosien jälkeen lähdin liikkeelle, vaikka motiivini olivatkin arveluttavat näin jälkeensä ajatellen. Muutaman kuukauden aikana minulle tapahtui jotain sellaista, minkä toivoisin tulevan sinunkin osaksesi, jos olet vähänkään samantapaisessa tilanteessa kuin itse olin. Haluan siis antaa vahvistuksen sille hyvälle sanonnalle, että niin kauan kuin on elämää, on myös toivoa ja että rakastamisen taitoa voi oppia vielä ikäihmisenäkin ja juuri rakkaus tuo toivon mukanaan.

Olen kertonut pitkästä matkasta, jossa on ollut sellaisia käännteitä, joita en olisi etukäteen mitenkään osannut arvata, ja sellaiseen elämä on sekä pienellä että suurella mitalla mitattuna.

Kuka olisi jonkin aikaa sitten uskonut sellaiseen kriisiin maailmassamme kuin minkä keskellä Euroopassakin elämme, ja miten kenelläkään ei ole välineitä tilanteen palauttamiseksi entiselleen. Kaikki on muuttunut pysyvästi eikä paluuta vanhaan ole kuin muistoissa vain, ja se onkin tärkeä osa meidän jokaisen elämää, sillä tieto ja ymmärrys itse kunkin ja koko kulttuurin menneisyydestä antaa paremmat eväät tulla toimeen nykyhetkessä ja varautua tulevaan.

Olen opetellut kirjoittamaan mahdollisimman vapaasti ja jokaista sanaa tarkasti harkitsematta, ja sen vuoksi kirjan hahmot ovat jonkin verran puheliaampia kuin ihmiset meidän maassamme yleensä. Mutta ihmisten aivoituksista emme tiedä kuin sen verran, mitä he ääneen sanovat, ja siksi on välttämätöntä kirjan sivuilla panna heidät puhumaan ajatuksensa monisanaisesti jonkinlaisena tajunnan virtana.

Todellisessa elämässä lienee jatkuvaa puheen tulvaa tärkeämpää oppia kuuntelemaan sekä toista että itseään, ja vaikka ei kaikkea mieleen putkahtavaa voi eikä kannatakaan

ääneen sanoa, niin on eduksi, jos oma mieli voi olla vapaa eikä tarvitse säikähtää omituisiakaan ajatuskulkuja.

Luova mieli on vapaa, ja rakastava mieli antaa vapauden myös toiselle. Tämä tarkoittaa tietenkin ennen kaikkea ajatuksen ja mielipiteenkin vapautta eikä kukaan voi kahlehtia toisen sisintä, ja siinä on meidän vapautemme ydin. Mutta silloin, kun tämä vapaus menetetään, jähmetymme ja mielemme kuoleutuu, sairastumme kyynisyyteen, ja ajatuksemme alkavat kiertää samaa pakonomaista kehää. Sille on hyvä tehdä jotain, ja eräs keino on kirjoittaminen ja toinen on lukeminen.

Nuorempana koin suurta vapauden tunnetta lukiessani Mika Waltarin historiallisia romaaneja, missä kirjailija päästi fiktiiviset henkilönsä valloittavalla tavalla irti, enkä kiellä saaneeni vaikutteita hänestä samalla erittäin hyvin tietäen suuren mestarin olevan ylivoimainen tällä saralla.

I osa

Pohjamudista pinnalle

Pohjalla

Miten minusta tuli näin yksinäinen? En ole pitkään aikaan kelvannut kenellekään. Vai onko sittenkin niin päin, ettei kukaan ole

kelvannut minulle. Eikä tule kelpaamaan-
kaan, sillä olen kyllästynyt omaan kurjaan
elämään enkä usko kenenkään tuovan mitään
iloa tai lohtua tähän synkkyyteen.

Pitkään aikaan en ole käynyt missään. Enkä
halua lähteä muualle kuin hautausmaalle ku-
marassa kuljeskelemaan.

Sinnekään minua tuskin kukaan viimeiselle
matkalle tulee saattamaan. Siitä olen sentään
melkoisen varma, kuten lopullisesta kuolem-
isestanikin, jonka toteutumiseen ei mene enää
pitkä aika. Onneksi niin, sillä mitä minun
hyödyttää täällä viipyä yhtään tämän pitem-
pään.

Olen laahustanut tämän kerrostaloasunnon
viheliäisestä huoneesta toiseen ja toivonut
kuolevani pois. Niin on ollut vuosia. Vaimoni
nukkui pois eikä lapsiakaan ole ja hyvä niin,
sillä en soisi heidän näkevän tätä alennusti-
laani ja kärsimystäni. Ruumistani kolottaa ja
olen kuin Pyhän Kirjan Job.

Eikä minua tietenkään kukaan ymmärrä.
Sanovat, että olen hullu ja luulosairas. Tai sa-
noisivat, jos uskaltaisivat. Parempi olisi, jos
sanoisivat, mutta milloin pääsisin niitä to-
tuuksia kuulemaan. On oltava väleissä, jotta
saa tietää totuuden itsestään.

Oli sellainenkin aika, jolloin luulin olevani
viisas. Minä tiesin, miten tulee elää ja uskoa.
Olin melkein pappi. Ainakin olin käynyt

yliopiston ja kouluttautunut toisten kuunte-
lijaksi ja auttajaksi. Mutta en usko enää itse
mihinkään muuhun kuin siihen, että synnyn
eli siis syntymän seurauksena ihminen kuolee
ja mitä ennemmin sen parempi. Sitä joskus
saarnasin tyhjille kirkkosaleille, ja veisasin
sydämeni kyllyydestä murheen virsiä ja ker-
roin uskomme tuomasta armosta, toivosta ja
lohdutuksesta. Joku mummu minua joskus
kiitti ja ilahduin siitä. Mutta en minä oikeaksi
papiksi koskaan valmistunut, sillä muutin
rakkauden perässä syrjäiselle seudulle työt-
ömäksi korpifilosofiksi.

Luitani kolottaa, silmäni vetistävät ja tu-
lehtuvat alinomaa. Korvani ovat täynnä vaik-
kua ja soivat. Onneksi niin, sillä se vaimentaa
edes vähän naapurista kuuluvia ärsyttäviä elä-
misen ääniä. Lapset meluavat nykyisin alitui-
seen. Aikuiset jaksavat tapella keskenään, ja
vanhat ukot remontoivat asuntojaan niin että
vasaran kolke kuuluu yötä päivää, oli pyhä
taikka arki.

Joulun aikaan hiljenevät ainakin tässä
talossa, sillä kaikki menevät yhtä hanhen-
marssia sukuloimaan. Minä en menisi, vaikka
väkisin raahaisivat. Jouluaatto ja Pyhäinpäivä
ovat melkein ainoita päiviä, jolloin en menisi
hautausmaalle vaikka aseella uhattaisiin. Uh-
kaisivatkin ja tappaisivat, sillähän siitä pääs-
täisi. Vaan kun eivät ammu, ja vaikka ampui-
sivatkin, niin minun tuurillani tulisi vain yksi

vamma lisää ja kituminen vain pahenisi. Sitä paitsi joutuisin sairaalaan, missä minua hoidettaisiin hellästi ja ystävällisesti. Mukava hoitaja vaihtaisi siteeni ja kysyisi kauniisti vointiani, ja minä vain ärisisin hänelle. Sillä mitä hyödyttää ystävällisyys, kun kuitenkin olen kohta taas yksin kuolemaani odottamassa ja toivomassa.

Luin avustetusta itsemurhasta, jollaisen saat-
taa saada Sveitsissä. Olisi oltava hyvät suosi-
tukset ja paljon rahaa. En ole kuitenkaan
tarpeeksi sairas, jotta minut hyväksyttäisiin
tapettavaksi. Pitää siitäkkin toimesta suoriutua
yksin ja itsenäisesti. Kiinasta voisin saada
hyvän lääkkeen, joka nukuttaisi ikuisen
uneen. Netistä en uskalla sitä tilata, koska
voin saada väärää lääkettä. Niin minun tuu-
rillani kävisikin. Olen siitä jopa täysin varma.

Niinpä minulle on varmistunut suunnitelma.
Teen vielä yhden matkan! Lähten itse Pekin-
giin hakemaan itsemurhaan soveltuvaa lää-
kettä. Ei huvittaisi ollenkaan, ja matka on pit-
kä, rasittava ja kalliskin. Rahaa minulla toi-
saalta on, sillä olen pihi ukko eikä minulla ole
sen kummempia menojaakaan. Tulen hyvin
toimeen, mutta samalla konkurssi uhkaa mi-
nua. Miksipä ei uhkaisi, sillä kaikki on ollut
huonolla tolalla vuosikausia muutenkin. Jos
menetän lopulta kaikki rahani ja terveyteni,

niin miten lähtisin enää Kiinasta saakka myrkkyä hakemaan.

Kiskot vievät etelään

Olemme junassa matkalla kohti Helsinkiä. Minulla on matkatoverina eräs vanha tuttavani. Sain hänet mukaani hyvänlaisin lupauksin, jotka aion lunastaa kunhan saan lopulta riistetyksi kaikkein kalleimman aarteen, jonka Jumala on minulle suonut.

Lupailin kaverilleni koko jäämistöni, joka ei ole kovin iso. Mutta onhan velkainen asunto kohtuullisella paikalla joen rannassa lähellä kaupungin huvituksia. Nuoremmalle miehelle sellaisesta saattaisi olla paljonkin iloa, ja varmaan siksi hän hyväksyi tarjoukseni. Sitä paitsi hän on juuri nyt verrattain joutilas ja haluaa seikkailla. Tosin en ole puhunut hänen kanssaan paljon mitään. En yleensäkään juttele, sillä sellainen on minusta rasittavaa ajanhukkaa. Väsyn liikaa jo siitä, kun minun pitää soittaa puhelimella virastoon.

Toisin oli ennen! Silloin jaksoin keskustella ja seurustella, ja mitä kaikkea jaksoinkaan. Mutta aikansa kutakin. Kun olin menettänyt vaimoni, ei mikään enää minua kiinnostanut.

En voi käsittää niitä, jotka jaksavat jauhaa eroamisistaan ja uusista rakkauksistaan ja vihaamisistaan. Minä menetin sen, jota rakastin. Vain leskiä ymmärrän ja niitä, jotka oikeasti sitoutuvat elämään toisen kanssa myötä- ja vastamäissä vaikka koko loppuelämän ajan.

Minusta on tullut kummallinen ärisijä vanhemmiten. Kaikki on nykyisinä aikoina huonommin kuin ennen ja siksi minua ei elämä kiinnosta. Ei se silti ole kokonaan maailman vika, etten täällä viihdy. En ole vain sinut yksinäisyyteni kanssa. Minusta on turha odottaa tai kaivata mitään, koska mikään ei kuitenkaan toisi kuin lyhytaikaisen ilon korkeintaan, ja sen jälkeen kaikki olisi vielä kurjem-paa.

Siksi en ole kiinnostunut ravintolavaunun-kaan palveluista kuten ennen. Pakkohan siellä on käydä syömässä puiseva ateria jossakin vaiheessa, jos en tyydy eväisiini.

Matkatoverini katselee minua ja laitan sen vuoksi silmät kiinni. En kestä, että hän tuijottaa ja arvioi minua ja luulee tietävänsä ajatukseni ja elämäni. Luulkoon, en voi kuitenkaan hänen päätään kääntää. Minun kohtaloni on se mikä on. Muiden tilanne tässä maailmassa ei ole omaani parempi, mutta he eivät tiedä sitä. Kuolen, koska synnyin. Elämä oli siinä välissä ja monta vuotta pidin siitä ja jopa nau-tin, mutta kaikki on muuttunut tyhjänpäiväi-

seksi. Eikä minulla ole mitään muuta sanottavaa, eikä tätä kukaan jaksu kuunnella. Siksi vaikenen ja vetäydyn.

Nukahdin kai hetkeksi ja häpeäkseni valui siinä sylkeä suupielestä, ja olin varmasti naurettava näky suun ammollaan kuorsamassa. Näin untakin, missä kaikki oli paremmin. En vain muista mitään unesta muuta kuin värin ja kauniit sekä ystävälliset kasvot. Minua piinaavat ilon ja toivon unet, jotka saavat oloni paljon paremmaksi. Siksi kai on hyvä nukkua, mutta valveilla oloa se ei helpota lainkaan. Kun herään, muistan heti yksinäisyyteni ja kolotukseni ja tulehtuneet haavat varpaitteni välissä ja kipeät poskipäät sekä muut maalliset vaivat.

Ulkona on valkeaa ja kylmää. Minun sieluni maisema on siellä, ja siksi voin sitä katsella. Kaikki on elotonta eikä mikään liikauta puiden oksia, jotka lepäävät lumisen peittonsa alla. Unen rajamailla muistan hyvin lapsuuteni maisemat, kuinka ne olivat juuri tuollaiset.

Ihmiset sanovat, että ennen vanhaan lapsuuden aikana oli aina kesä ja heinäntekoaika. Minäkin muistin sen niin olleen vielä silloin, kun Aino eli ja jakoi suruni ja iloni. Hänen hautajaisensa olivat iso tapahtuma ja kaikki sanoivat, että pidetään yhteyttä ja muistetaan toisiamme. Kyläillään puolin ja toisin, ja kun aika kuluu, niin kokoonnutaan kuin jokus

Tämä on tarina masennuksesta ja toipumisesta. Vuosia kestänyt synkkämielisyys saa yllättävän käänteen, kun kirjan kertoja lähtee matkalle ja tarvitsee seurakseen vanhan kaverinsa. Kuoleamisen toive vaihtuu monien vaiheiden kautta vahvaan haluun elää ja rakastaa sekä antaa vielä oma panoksensa niille, jotka ovat valmiit sen lahjan ottamaan vastaan.

Tapahtumissa on mukana idylliksi muuttunut muisto vanhasta Euroopasta ja Lähi-Idän kriisin aiheuttama pysyvä muutos koko maailmassa.

Ideologiset eroavuudet ovat tarinan henkilöiden näkeminä ja kokemina ennen muuta yhteiseloä rikastuttavia eivätkä suinkaan erottavia tekijöitä.

Pienessä sivuosassa on mukana myös Suomen suurimmaksi talousrikokseksi tuomittu Wincapita tavallisen sijoittajan silmin nähtynä.

